

Børnerådet

Social- og Indenrigsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København

11.10.2016
J.nr.3.7.27/amc

Hørings svar på bekendtgørelse om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Børnerådet er blevet opmærksom på, at et afgørende element fra Magtanvendelsesudvalgets arbejde med reglerne om magtanvendelse er udeladt i lovgivningen. Det drejer sig om muligheden for at føre et barn til et andet opholdsrum, såfremt barnet generer fællesskabet på en ikke ubetydelig måde, som ellers ville medføre, at de øvrige børn på institutionen ville blive anmodet om eller være nødsagede til at gå til andet opholdsrum.

På et af udvalgets møder, hvor anbragte unge var repræsenteret, blev emnet drøftet. Her var det de unges opfattelse, at hensyn til fællesskabet kunne begrunde, at den unge, som generede fællesskabet skulle kunne føres til et andet opholdsrum. Begrundelsen var, at fremfor at flertallet af børn på stedet skulle forstyrres i enten en spisesituation, i at lave lektier eller lignende og blive bedt om at gå til et andet rum, skulle personalet lave det mindst mulige indgreb i fællesskabet ved at føre den unge til et andet rum. Det er naturligvis en forudsætning, at alle andre muligheder over for den unge er udtømt.

Situationen, hvor de øvrige børn/unge bedes om at forlade rummet, medfører udover forstyrrelse eller ødelæggelse af det, de øvrige unge var i gang med, også risiko for vrede fra de øvrige børn mod den ung, der generer. Derved bliver der risiko for yderligere behov for magtanvendelse. Personalet bør gives mulighed for at foretage den mindst indgribende foranstaltning, som samtidig er til gavn for fællesskabet. En handling, der for alle de anbragte børn og unge potentielt kan give læring om adfærd i fællesskaber og som sender signal om, at fællesskabets interesser også skal fremmes, herunder relationerne mellem de anbragte børn og unge.

Fra 1. januar 2017 vil personalet kunne fysisk guide en ung/et barn, men så snart barnet/den unge gør modstand, så skal personalet ophøre med guidningen. Herefter vil en magtanvendelse kun kunne finde sted, hvis barnet udviser adfærd, som er til fare for barnet eller andre, eller hvis han/hun er på vej til at ødelægge genstande i et ikke ubetydeligt omfang. Det vil altså sige, at genstande af en vis værdi vil kunne berettige en magtanvendelse, men hensynet til fællesskabet vil ikke. Man kan stille spørgsmålstejn ved, om dette er

proportionelt, samt hvilket indtryk det efterlader de anbragte unge med. Derfor bør det tydeliggøres, hvilke handlemuligheder personalet har i en sådan situation.

Overordnet

Børnerådet er bekymret for, om den tiltænkte forenkling af reglerne opnås, når der findes regler i to dele, nemlig en lov og en bekendtgørelse. En vejledning, som er tilgængelig inden reglerne træder i kraft, vil dog kunne øge sandsynligheden for, at personalet, der skal anvende reglerne, også forstår dem. Forståelse af reglerne er afgørende for både børnenes og personalets retssikkerhed.

Bekendtgørelsens enkelte bestemmelser

Børnerådet er tilfreds med at se, at det nu i § 7 præciseres, at personalenormeringen på særligt sikrede afdelinger skal matche de massive problemer, som de anbragte børn og unge på afdelingerne har.

I § 12 bør der sidst i stk. 1 tilføjes "institutionen", da bestemmelsen også gælder sikrede institutioner, ikke kun særligt sikrede afdelinger.

§ 20 indeholder krav om, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at der foreligger saglig dokumentation for, at alarm- eller pejlesystemer for et konkret barn eller en ung med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne er nødvendige og sidste udvej. Børnerådet mener, dette vil øge barnets/den unges retssikkerhed.

I bestemmelsens stk. 4, er Børnerådet enig i, at udgangspunktet er, at der skal foreligge samtykke fra begge forældre. Men såfremt et manglende samtykke fra den ene forælder strider mod hensynet til barnets bedste jf. Børnekonventionens artikel 3, bør barnets interesser vægte højere end hensynet til, at begge forældre har givet samtykke. Dette bør tilføjes bestemmelsen.

Børnerådet er bekymret for børns og unges retssikkerhed, hvad angår bestemmelserne om registrering og indberetning i §§ 22 og 23. Rådet er klar over, at dette er en videreførelse af de hidtil gældende regler, men det er os magtpåliggende at gøre opmærksom på, hvor afgørende det er, at der i forbindelse med en magtanvendelsesindberetning gives tilstrækkelig tid til processen, herunder nedskrivning af hændelsen, barnets mulighed for at kommentere på hændelsen, ledelsens gennemgang af hændelsen og vurdering deraf, herunder medarbejderens uddybning af hændelsen om nødvendigt, orientering af forældrene mundtligt samt orientering af handlekommune.

Formuleringen i § 22, stk. 1 om, at anbringelsesstedets leder inden 24 timer skal registrere hændelsen i et indberetningsskema, og stk. 3 om at kopi af indberetningsskemaet skal sendes uden ugrundet ophold til handlekommunen, er ikke nødvendigvis til barnets bedste.

Børnerådet mener for det første, at barnet/den unge bør få mulighed for at reflektere over magtanvendelsen og bearbejde hændelsen, så han/hun får mulighed for at finde lysten til at kommentere eller få mulighed for at komme med yderligere kommentarer. En magtanvendelse er et alvorligt indgreb i den personlige frihed og bør behandles med omhu,

herunder en tidsmæssig. For det andet bør det indskrives i den kommende vejledning, hvornår en forsinkelse er velbegrundet, herunder særligt når forsinkelsen er begrundet i oplysning af hændelsen. En årsag til forsinkelsen kan for eksempel være, at magtanvendelsen sker lige inden barnet/den unge skal hjem på weekend. Her vil det være særdeles vanskeligt at overholde tidsfristen uden at gribe ind i barnets ret til samvær.

Børnerådet vil derfor foreslå, at der sker en opdeling, hvor ikke-tilladte magtanvendelser så vidt muligt skal sendes indenfor 24 timer, mens tilladte magtanvendelser kan gives en mere fleksibel tidsramme, men at handlekommune og forældremyndighedsindehaver skal orienteres indenfor 24 timer.

I § 23 bør tilføjes, at ledelsen har et ansvar for at politianmelde medarbejderen, såfremt der er begrundet mistanke om en ikke-tilladt magtanvendelse. Dermed kan der ikke opstå tvivl om, at ikke kun Socialtilsynet har et ansvar, men også ledelsen på stedet.

Med venlig hilsen

Per Larsen
Formand for Børnerådet

Annette Juul Lund
Sekretariatschef